

Силна европейска политика в подкрепа на малките и средните предприятия (МСП) и предприемачите 2015 — 2020 г.

Обществена консултация относно Законодателния акт за малкия бизнес (Small Business Act, SBA)

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Европейската комисия започва настоящата обществена консултация с цел да събере мнения и идеи за начина, по който Законодателният акт за малкия бизнес за Европа¹ следва да бъде изменен, за да продължи силната европейска политика в подкрепа на малките и средните предприятия (МСП) и предприемачите през периода 2015 — 2020 г.

Структурата на настоящия документ за консултация е основана на неотдавнашната подготвителна работа, извършена от мрежата на представителите на МСП², и в него са взети под внимание дискусиите относно бъдещата политика за МСП, проведени в рамките на заседанието на Съвета на министрите по конкурентоспособността през септември 2013 г. Налице е широко съгласие относно необходимостта от запазване и доразвиване на SBA като инструмент на политиката на Комисията за насърчаване на МСП и предприемачеството през периода 2015 — 2020 г. Четирите ключови области на SBA — улесняване на достъпа на МСП до финансиране и до пазарите, намаляване на административната тежест и насърчаване на предприемачеството — остават приоритетни през следващите години. В допълнение необходимостта да бъде преодолян недостигът на квалифицирани работници е понастоящем пети приоритет на инициативата на представителите на МСП.

В настоящия документ е даден кратък преглед на SBA и постигнатите досега резултати. В точки 4.1 — 4.4 е представено кратко обобщение на текущите инициативи, които ще продължат в петте приоритетни области, и се предлагат нови инициативи, изложени в текстовите полета. Комисията очаква да получи обратна информация относно тези инициативи чрез онлайн въпросник, приложен към консултацията.

---

¹ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/small-business-act/index_en.htm.

² http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/small-business-act/sme-envoy/index_en.htm.

2. КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВА „SMALL BUSINESS ACT“ ЗА ЕВРОПА?

Законодателният акт за малкия бизнес (Small Business Act) за Европа, приет през 2008 г. и актуализиран през 2011 г., отразява политическата воля на Комисията да признае централната роля на МСП в икономиката на ЕС. Малките и средните предприятия, на брой около 21 милиона, създават 58 % от добавената стойност, дават работа на 87 милиона души и разкриват 85 % от нетния брой нови работни места. МСП имат също така централна роля в цялостната стратегия за реформа на Комисията — „Европа 2020“³ и нейните водещи инициативи, и по-специално в областта на промишлената политика⁴.

В SBA е изложена цялостна програма за провеждане на политика с набелязани конкретни действия в десет области, чиито цели са насърчаване на предприемачеството, прилагане на принципа „мисли първо за малките!“ при изготвянето на политиките и насърчаване на растежа на МСП, като им се оказва помощ да се справят с проблемите, които спъват развитието им. Актуализирането на SBA през 2011 г. измести акцента към действия, които по всяка вероятност ще помогнат на МСП да превъзмогнат икономическата криза: улесняване на достъпа до финансиране, намаляване на бюрокрацията, насърчаване на достъпа до пазарите и стимулиране на предприемачеството.

3. КАКВО СМЕ ПОСТИГНАЛИ ДОСЕГА?

Комисията наблюдава прилагането на SBA в държавите членки, като изготвя годишен доклад и бюлетини с информация за отделните държави⁵, в които се посочва както напредъкът, така и недостатъците. През последните три години държавите членки са предприели около 2400 мерки за подобряване на рамковите условия и работната среда на МСП. Мерките за насърчаване на предприемачеството, както и на отзивчивостта на администрацията, заемат водещо място в усилията на държавите членки за подобряване на бизнес средата. Необходимо е полагането на повече усилия в целия ЕС за улесняване на повторното започване на дейност и даване на втора възможност на неуспелите предприемачи. И накрая, SBA оказва стимулиращо въздействие на обмена на добри практики и засили сътрудничеството със заинтересованите страни.

Комисията съсредоточи усилията си върху бързото осъществяване на действията в четирите приоритетни области на SBA. По-долу са посочени някои примери за постигнатите резултати:

---

³ http://ec.europa.eu/europe2020/index_bg.htm.

⁴ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/industrial-competitiveness/industrial-policy/index_en.htm.

⁵ Преглед на постиженията на МСП („SME Performance Review“), вж.:

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm.

- МСП са вече изцяло включени в Програмата за пригодност и резултатност на регулаторната рамка (REFIT)⁶ с ясното задължение регулаторната рамка да бъде опростена, като стане ясна, стабилна и предвидима.
- Широкият кръг от инициативи, предприети в сътрудничество с групата на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) и държавите членки, помогнаха на МСП да се справят с условията на ограничен достъп до финансиране.
- Мрежата „Enterprise Europe“ (EEN) имаше ключова роля при предоставяне на бизнеса на необходимата информация относно единния пазар, с цел да се улесни достъпът на предприятията до възможностите за бизнес в други държави от ЕС и извън Съюза. Мрежата имаше ключова роля и при организирането на прояви между предприятията като част от мисиите за растеж⁷, като привлече около 4500 предприятия за участие.
- Осъществени бяха редица клъстерни дейности за насърчаване на интернационализацията на МСП, постигане на върхови постижения в управлението на клъстери и проучване на ролята на клъстерите при осигуряването на подкрепа на нововъзникващите сектори на промишлеността в ЕС.
- Засилени бяха дейностите за насърчаване на предприемаческата култура и дух в специализирания план за действие „Предприемачество 2020“⁸. В рамките на инициативата „Еразъм за млади предприемачи“⁹ беше насърчавано предприемачеството, иновациите и интернационализацията сред новите предприемачи.
- Комуникационните дейности, включително Европейската седмица на МСП, Европейските награди за насърчаване на предприемачеството и видеоматериалите „Business planet“ позволиха разпространяването на информация относно предприемачеството и показването на примери за постигнати успехи и тяхното награждаване.
- Накрая, но не на последно място по значение, 28-те национални представители на МСП, все по-голям брой регионални представители на

⁶ <http://old.eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2014:0368:FIN:BG:PDF>.

⁷ http://ec.europa.eu/enterprise/initiatives/mission-growth/missions-for-growth/index_en.htm.

⁸ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/entrepreneurship-2020/index_en.htm.

⁹ http://www.erasmus-entrepreneurs.eu/index.php?lan=bg#.U_WUxvmSxuk.

МСП и бизнес организации на европейско равнище ускориха прилагането на SBA и осигуряваха разпространяването на добри практики.

4. ВРЕМЕ Е ПРИЛАГАНЕТО НА ПОЛИТИКАТА В ОБЛАСТТА НА МСП ДА БЪДЕ МАКСИМАЛНО УСКОРЕНО

SBA се утвърди като ефикасен инструмент на политиката за насърчаване на по-добрата бизнес среда за МСП. Анализът на бюлетините с информация за прилагането на SBA от отделните държави показва обаче, че в значителен брой държави членки актът не е приложен изцяло. Освен това SBA се нуждае от актуализиране и насочване към създаване на повече възможности за растеж за европейските МСП.

Европейските МСП са най-важният източник на нови работни места. Те обаче могат да създават работни места, само ако се разрастват. За този цел те се нуждаят от подходящи умения, адекватна подкрепа и благоприятна бизнес среда, за да осъществяват иновации и да постигат успех на световно равнище. Поради това **общата движеща сила на новия SBA е подкрепата за растежа.**

Комисията предприе вече първите стъпки за посрещане на тези предизвикателства в многогодишната финансова рамка (МФР) за периода 2014 — 2020 г.:

- програмата за конкурентоспособност на предприятията и малките и средните предприятия (COSME)¹⁰ има бюджет от 2,3 млрд. EUR, заделени за МСП за седемгодишния период;
- новата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“¹¹ ще увеличи значително бюджета за иновационни дейности на МСП до почти 9 млрд. EUR. По-специално новосъздаденият инструмент за МСП ще подпомогне значителен брой МСП в ЕС да предложат нови продукти и услуги на пазара;
- значителна част от европейските структурни и инвестиционните фондове (ЕСИФ)¹² е заделена за МСП и иновации, свързани със SBA.

4.1. Намаляване на административната тежест

Дружествата, които отговарят на условията, изложени в препоръката на Комисията относно определението за МСП¹³, имат право на подпомагане по

¹⁰ http://ec.europa.eu/enterprise/initiatives/cosme/index_en.htm.

¹¹ <http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en>.

¹² http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/index_bg.cfm.

много програми на ЕС за подкрепа. Те могат също така да се ползват от освобождавания, облекчени изисквания или намалени такси за привеждане в съответствие с административните изисквания на ЕС.

МСП се различават не само по своя размер. Секторът на МСП в ЕС обхваща цяла гама различни предприятия, като тези в областта на свободните професии и занаятите, семейни предприятия, предприятия от сектора на социалната икономика, кооперации, еднолични фирми. Техните нужди следва да бъдат по-добре обхванати от действията в рамките на политиката и програмите на ЕС, включително опростяването и намаляването на административната тежест.

Принципът „мисли първо за малките!“ се прилага все по-често, за да се гарантира, че законодателството и административните процедури са пропорционални и лесно приложими по отношение на МСП. Средните срокове и разходи за започване на бизнес бяха намалени от девет на четири дни и от 463 EUR на 315 EUR. Сроковете и разходите за получаване на необходимите лицензи за започване на търговски операции обаче остават твърде големи в някои държави членки. Публичните администрации стават по-отзивчиви към нуждите на МСП благодарение на все по-широкото използване на електронното управление, включително при възлагане на обществени поръчки.

Растежът на МСП се затруднява в някои държави от утежнено национално законодателство, като например прилагането на по-стриктни схеми за социална сигурност, данъчно облагане и трудово законодателство, когато се премине определена горна граница на числеността на персонала или оборота. Комисията и държавите членки следва да установят и намерят решение на тези затруднения и пречки.

Комисията предприе действия за засилване на диалога с МСП. Обществената консултация за 10-те най-обременяващи законодателни акта¹⁴ през 2012 г. предостави пряка обратна връзка от страна на МСП и техни представителни организации по отношение на законодателните актове на ЕС, които се считат за особено обременяващи. Последващите действия във връзка с резултатите са изцяло включени в Програмата на ЕС за пригодност и резултатност на регулаторната рамка (REFIT).

Комисията ще продължи:

---

¹³ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/sme-definition/index_bg.htm.

¹⁴ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/public-consultation-new/index_bg.htm.

- да насърчава прилагането на принципа „мисли първо за малките!“ в законодателството и административните процедури, засягащи МСП, и на „теста за МСП“ при извършването на оценки на въздействието. До края на 2016 г. всички държави членки следва да прилагат тест за МСП или равностоен инструмент в своите процедури за оценка на въздействието;
- да насърчава благоприятни за МСП инициативи на публичната администрация, включително опростени схеми на данъчно облагане и принципа за еднократност, съгласно който публичните и административните органи следва да се въздържат от изискването на информация, която им е била вече предоставена в контекста на други процедури.

Предложения на Комисията:

- Приемане на **регламент на ЕС за опростяване на регулаторния режим**, като се осигури възможност за създаване на дружество при максимален разход от 100 EUR и в срок до три дни, получаване на необходимите лицензи до един месец, въвеждане на задължително прилагане на „теста за МСП“ или на равностойна система във всички държави — членки на ЕС, и гарантиране на **погасяването на всички задължения в срок до три години на предприемачи, изпаднали в несъстоятелност**.
- Започване на **кампания в рамките на целия ЕС за намаляване на бюрократичните формалности по отношение на МСП**.
- Проучване на възможностите за намаляване на разходите/таксите по сделките, извършвани от МСП, за улесняване на достъпа им до **индустриалната и интелектуалната собственост**.
- Активизиране на **консултациите с МСП и техните представителни сдружения** за събиране на информация относно обременяващото законодателство, като специално внимание бъде отделено на процедурите по прилагане и се гарантира, че притесненията на МСП ще бъдат взети предвид на много ранен етап от изготвянето на политиките на ЕС и на националните политики.
- Насърчаване на държавите членки да приемат **опростени схеми за данъчно облагане** на новосъздадени дружества по време на етапа на тяхното развитие с цел намаляване на административната тежест и ускоряване на процеса на започване на тяхната дейност.
- Установяване и преодоляване на затрудненията и пречките в националното

4.2. Достъп до финансиране

МСП са изправени пред значителни трудности при получаване на финансирането, което им е нужно за започване на дейност, растеж и иновации. Комисията е приела редица програми за мобилизиране на заемно и капиталово финансиране за МСП. Често обаче МСП не са информирани за тези програми на ЕС. Ето защо е важно да се осигури подходящо разпространяване на информация за тях.

Необходимо е също така да се подобри ефективността на националните и регионалните инициативи за улесняване на достъпа на МСП до финансиране. Засиленото наблюдение на пазара за кредитиране на МСП ще даде възможност за по-добро и по-аргументирано с факти изготвяне на политиките. По-конкретно активизираният диалог с банките и други финансови институции за създаване на нови подходи към повече прозрачност при решенията за отпускане на банкови заеми може да деблокира или да улесни финансирането на МСП с помощта на по-активна дейност по кредитно посредничество.

Накрая, но не на последно място по значение, пълното и ефективно прилагане на директивата за борба със забавените плащания при търговски операции¹⁵ от държавите членки ще допринесе за засилване на растежа и повишаване на конкурентоспособността.

Комисията:

- ще осигури **бързо, широко и ефикасно внедряване на новите финансови инструменти** под формата на гаранции и капиталов механизъм за периода 2014 — 2020 г. (COSME, „Хоризонт 2020“, структурни и инвестиционни фондове, „Творческа Европа“ и Програмата за заетост и социални иновации)¹⁶;
- ще засили популяризирането на финансовите инструменти на ЕС посредством онлайн **портала за достъп до финансиране**¹⁷, 600-те

¹⁵ Директива 2011/07/ЕС.

¹⁶ Механизмът за гарантиране на заеми съгласно COSME има за цел да мобилизира до 2020 г. финансиране в рамките от 14,3 млрд. EUR до 21,5 млрд. EUR (коефициент на ливъридж 1:20 — 30) за 220 000 до 330 000 предприятия. Капиталовият механизъм за растеж в рамките на COSME има за цел да мобилизира до 2020 г. между 2,6 млрд. EUR и 3,9 млрд. EUR инвестиции на рисков капитал (коефициент на ливъридж за GIF 1:4 — 1:6).

¹⁷ http://europa.eu/youreurope/business/funding-grants/access-to-finance/index_bg.htm.

офиса от мрежата „Enterprise Europe“ в цяла Европа, дейностите по популяризиране заедно с националните финансови посредници и **специализирани прояви** във всички държави членки;

- ще включи заинтересованите страни сред МСП в наблюдението на прилагането на **директивата за борба със забавените плащания** в държавите членки и, ако е необходимо, ще идентифицира оставащите проблеми;
- ще подобри **наблюдението на политиките на държавите членки** относно достъпа на МСП до финансиране и ще продължи да **разпространява най-добри практики** за финансиране на МСП с цел увеличаване на тяхното възприемане, като обръща специално внимание на държавите, срещащи най-големи трудности;
- ще продължи внимателно да прецизира своите **законодателни предложения**, с цел да се гарантира, че отпускането на финансиране на МСП няма да бъде затруднено;
- ще подобри **техническото сътрудничество** с бизнес организациите, сдруженията във финансовия сектор, държавите членки и групата на ЕИБ за укрепване както **на аналитичните, така и на прагматичните рамки за кредитиране на МСП.**

Предложения на Комисията:

- Укрепване на **пазара на рисков капитал в Европа**, с цел да бъдат привлечени отново на пазара частните институционални инвеститори и така да се увеличи тежестта на частните инвеститори в този клас активи до 2020 г., включително посредством съответно законодателство (делегирани актове във връзка с Директивата „Платежоспособност II“).
- **Мобилизиране на всички финансови средства, заделени за финансовите инструменти в рамките на COSME**, с цел най-малко 220 000 МСП в Европа да се възползват от подобрен достъп до финансиране чрез подпомагания от ЕС фондове с рисков капитал, гаранции и насрещни гаранции.
- Разработване на **алтернативни източници на финансиране** в сътрудничество с Европейската инвестиционна банка съгласно насоките, предложени в Съобщението относно дългосрочното финансиране на

европейската икономика¹⁸, по-специално чрез:

- отстраняване на пречките пред колективното финансиране и повишаване на осведомеността относно рисковете и ползите от него и за това как МСП, и по-специално онези от тях, които изпитват големи трудности при получаването на традиционно финансиране, могат да получат достъп до колективно финансиране чрез изготвяне на информационни справочници, специализирани прояви/семинари и Европейския форум на заинтересованите страни относно колективното финансиране¹⁹;
  - по-нататъшно разработване и разпространяване на финансирането тип „мецанин“ като допълнителен източник на финансиране чрез обмен на най-добри практики и създаване на специализирани дискуссионни форуми;
  - разпространяване на най-добри практики за финансиране на веригата за доставки като единствен по рода си източник на финансиране чрез подходящи дейности за повишаване на осведомеността. Финансирането на веригата за доставки може да увеличи ликвидността на МСП чрез повишаване на кредитоспособността на големите предприятия в тяхната верига за доставки.
- Насърчаване на възраждането на **европейските секюритизационни пазари** посредством съответно законодателство (делегирани актове във връзка с Директивата „Платежоспособност II“ и Регламента за капиталовите изисквания).
- **Засилване на сътрудничеството с финансови институции**, като например банките, за повишаване на осведомеността относно европейските финансови инструменти за МСП и насърчаване на установяването на по-добра обратна връзка с клиентите, чиито заявления за кредит са отхвърлени, чрез подписване на споразумения с европейски и национални сдружения на финансовите институции.

4.3. Насърчаване на достъпа на МСП до пазарите

Комисията ще засили дейностите си, имащи за цел за подпомогнат МСП да се възползват изцяло от възможностите, предлагани както от единния пазар, така и от пазарите на трети държави, като се гарантира добре определен

---

¹⁸ COM(2014) 168.

¹⁹ COM(2014) 172.

географски обхват на действията на Комисията в тясно сътрудничество с Европейската служба за външна дейност (ЕСВД).

4.3.1. В рамките на единния пазар на ЕС

Мрежата „Enterprise Europe“ (EEN) е основният инструмент на Комисията за подпомагане на МСП с оглед повишаване на конкурентоспособността им на единния пазар и извън него посредством услугите, предоставяни от 600-те организации — членки на EEN.

Комисията ще продължи:

- да подпомага достъпа на МСП до единния пазар, например като насърчава държавите членки да засилват ролята на единичните звена за контакт (Директива за услугите)²⁰, улеснява достъпа на МСП до обществени поръчки и завърши изграждането на цифровия единен пазар;
- да доразвива портала „Вашата Европа“²¹ в сътрудничество с държавите членки с оглед предоставяне на лесен достъп на МСП до многоезична практическа информация относно съответните правила на ЕС и тяхното прилагане в отделните държави членки;
- да подпомага европейските МСП да подобряват ресурсната си ефективност по икономически ефективен начин, да пускат на пазара продуктите си чрез ефикасен трансфер на технологии и да намират бизнес партньори, да придобиват нови умения и знания като част от Зеления план за действие за МСП;
- да улеснява участието на МСП в инициативата на ЕС за главните базови технологии (ГБТ)²² посредством изготвяне на списък на платформите за услуги в областта на ГБТ и техните специфични характеристики, до който МСП да получат достъп чрез уебпортал;
- да засили клъстерното сътрудничество в Европа с цел насърчаване на МСП от клъстерите да се включат в транснационалното сътрудничество

---

²⁰ Единичните звена за контакт са онлайн портали за електронно управление, даващи възможност на предприемачите да получават информация за правилата, наредбите и изискванията, които се прилагат към дейностите в областта на услугите в друга държава членка, както и да извършват административните процедури онлайн.

²¹ http://europa.eu/youreurope/business/index_bg.htm.

²² http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/ict/key_technologies/index_en.htm.

и в европейските вериги за създаване на стойност чрез организирането на прояви за установяване на връзки между клъстерите в Европа.

Предложения на Комисията:

- Съществено **актуализиране на EEN** чрез развиване на местното сътрудничество със заинтересованите страни сред МСП в региона и чрез предоставяне на нови услуги с оглед осигуряване на ефективно намиране на делови партньори, трансфер на технологии и управление на иновациите за бенефициерите на новия инструмент за МСП. Мрежата ще предоставя услуги, като годишната цел е 500 000 МСП до 2020 г.
- Създаване на **Европейски център за върхови постижения в областта на ресурсната ефективност**, който да предоставя на МСП практическа информация, консултации и подкрепа относно начините за подобряване на ресурсната им ефективност. Центърът и неговите партньори следва да обхванат 80 % от европейската икономика.
- Оказване на съдействие на около 100 по-малко напреднали клъстерни организации да развият съобразени с индивидуалните нужди **услуги за подпомагане на МСП в качеството на техни клиенти, включително за достъп до пазарите** чрез туинингови дейности с напреднали клъстерни организации до 2020 г.

4.3.2. Извън границите на ЕС

Навлизането на пазарите на трети държави е пропорционално по-трудно за МСП, отколкото за големите предприятия. Към настоящия момент само около 9,7 % от МСП в областта на производството изнасят стоки за държави извън ЕС. По принцип осъществяващите износ МСП са по-конкурентоспособни, тъй като при тях има тенденция да са по-производителни, по-иновативни и да използват в по-голяма степен квалифициран персонал.

Категорията на средните предприятия²³, т.е. на предприятията с над 250 души персонал, които не влизат в определението за МСП, има съществено значение за европейската икономика, по-специално поради техните възможности за иновации и за създаване на нови работни места. Комисията предлага да проучи необходимостта от мерки в рамките на политика, насочени специално към тези предприятия, които имат потенциала да действат на пазарите извън ЕС.

²³ Наречени също „предприятия със среден размер“ и „предприятия със средна капитализация“.

Комисията ще продължи да провежда инициативите, които вече са в ход, в помощ на глобализацията на МСП, като например:

- предоставяне на МСП в ЕС на леснодостъпна и адекватна информация относно начините за разширяване на стопанската дейност извън ЕС посредством Портала за интернационализация на МСП²⁴ и постоянното му обновяване;
- договаряне за специализирана глава за МСП в рамката на Трансатлантическото партньорство в областта на търговията и инвестициите (ТПТИ);
- систематично насърчаване на корпоративната социална отговорност (КСО) с цел увеличаване на конкурентното предимство на търговската марка на ЕС на световния пазар;
- укрепване на европейските стратегически партньорства между клъстери сред клъстерните организации за предприемане на общи действия в подкрепа на сътрудничеството, интернационализацията и растежа на МСП в качеството на техни клиенти.

Предложения на Комисията:

- **Разработване на интегрирана стратегия на Комисията за интернационализация на МСП**, с цел до 2020 г. да бъде увеличен с до 20 % делът на МСП с достъп до пазарите на трети държави;
- Като част от тази стратегия Комисията предлага следното:
  - предоставяне на добавена стойност и допълване на помощта, предоставена на национално и регионално равнище, с ясен географски обхват на действията;
  - укрепване на връзките между различните програми и инициативи на ЕС за подпомагане, включително по-добро позициониране на услугите на ЕЕН в трети държави, индивидуализирано обучение за МСП в ЕС, по-голямо взаимодействие между бюрата на ЕС за помощ относно ПИС, центрoвете за МСП в ЕС, инициативите на ЕС за интернационализация на клъстерите и за корпоративна социална

²⁴ <https://webgate.ec.europa.eu/smeip/>.

отговорност;

- започване на кампании за популяризиране на МСП в ЕС, които работят успешно на световните пазари, и повишаване на осведомеността на МСП относно финансираните от ЕС инициативи, имащи за цел подобряване на достъпа на европейските предприятия до пазарите на трети държави;
- насърчаване на прякото подпомагане на МСП с цел тяхната интернационализация посредством мисии за растеж и международно сътрудничество между клъстерите;
- подкрепа за по-благоприятна за МСП международна среда чрез установяване и проследяване на диалога на МСП с публичните органи на ключовите търговски партньори на ЕС.

➤ Проучване на възможността за приемане на **политически мерки, насочени към средните предприятия**, например в подкрепа на тяхната глобализация.

4.4. Разгръщане на предприемаческия и иновативния потенциал за растеж

Усилията за насърчаване на предприемачеството, на предприемаческата култура и дух, както и за подобряване на рамковите условия за МСП, ще продължат, както е определено в плана за действие „Предприемачество 2020“.

Комисията ще продължи:

- да отдава приоритет на предоставянето на втора възможност за почтените предприемачи, включително инициативата на Комисията във връзка с фалита и несъстоятелността на предприятията;
- да насърчава мерки за млади предприемачи, жени предприемачи и по-възрастни предприемачи (обучение, наставничество, предоставяне на консултации и работа в мрежа);
- да подкрепя въвеждането и разширяването на обучението по предприемачество в образователните системи на държавите членки чрез засилено сътрудничество с министерствата и ведомствата на национално и регионално равнище.

Предложения на Комисията:

➤ Разширяване на **програмата „Еразъм за млади предприемачи“**, която е позволила досега да бъдат създадени 2000 нови предприятия и 12 000 нови работни места при много ниски разходи, като се достигне от 800 до 10 000

обмена годишно до 2020 г.

- Създаване на **платформа за ранно предупреждение в рамките на целия ЕС** за заинтересовани страни и експерти²⁵, която да предоставя консултации на предприятия в затруднение и да помага на жизнеспособните предприятия да преодолеят кризата, да запазят работни места и да смекчат заклеяването на неуспеха, свързано с изпадането в несъстоятелност.
- Поставяне като цел за всички държави членки да включат **предприемачеството в учебните програми за средното образование като ключово умение** до 2018 г., включително изискването младите хора да имат практически опит по предприемачество, преди да са завършили задължителното образование.
- Изграждане на онлайн **платформата за жени предприемачи**, която се очаква да започне да функционира през 2015 г., и гарантиране, че тя ще се превърне в широко признато и използвано място за обслужване на едно гише при активното участие на местните, националните и европейските заинтересовани страни и групи от лица в сходно положение, като се обединят съществуващите инструменти и инициативи за подпомагане на жените предприемачи.
- **Провеждане на консултации с предприемачи** в цяла Европа с оглед събиране на идеи за нови инициативи за насърчаване на предприемачеството и стартиращите предприятия на млади хора; най-добрите идеи ще бъдат подложени на задълбочена оценка и ще бъдат проверени, ако се окажат осъществими.
- Оказване на подкрепа на държавите членки и регионите за разработване на **модели за ефективни центрове за стартиращи предприятия и за растеж**, инициативи и стратегии в сътрудничество със заинтересованите страни и последващо популяризиране на тези модели и прилагането им в целия ЕС с използване например на средствата по ЕСИФ.

Според оценките всяка година в ЕС собствеността на приблизително 450 000 предприятия с 2 милиона работещи бива прехвърлена, например когато собственикът на малко предприятие се пенсионира, разболява или просто иска да смени своята област на дейност. В тези случаи невинаги е лесно

---

²⁵ За съпоставима национална практика вж.:

http://startvaekst.dk/earlywarning.dk/earlywarning_experiences_from_denmark.

да се намерят евентуални нови собственици или да се извършат необходимите формалности. Трудностите при прехвърляне на собствеността водят според оценките всяка година до изчезването на 150 000 предприятия и загуба на 600 000 работни места.

Предложения на Комисията:

➤ Улесняване на прехвърлянето на предприятия чрез:

- приканване на държавите членки да въведат национални планове за действие относно прехвърлянето на предприятия и да имат обслужване на едно гише относно такива прехвърляния или да включат компонент относно тази процедура в съществуващото обслужване на едно гише до 2017 г.;
- разработване и разпространяване на „стандарты за качество“ за ефективни онлайн пазари за прехвърляне на предприятия и насърчаване на изграждането на връзки между вече съществуващите трансгранични платформи за установяване на контакти;
- улесняване на изграждането на мрежа на равнището на ЕС с цел насърчаване на обмена между изследователи и професионалисти и създаване на европейска мрежа от наставници в областта на прехвърлянето на предприятия;
- осигуряване на подкрепа на платформа на равнището на ЕС за установяване на контакти между университети/бизнес училища, които работят в областта на прехвърлянето на предприятия.

Иновациите остават едни от основните движещи сили на устойчивия растеж и създаването на работни места в ЕС. Всички аспекти на иновациите трябва да бъдат взети предвид, в това число организационните модели, стиловете на лидерство, набирането на човешки ресурси, мерките за ефективност, отношенията с доставчиците, управлението на клиентите (по-конкретно на международните клиенти). По-специално иновациите следва да включват не само иновационни продукти и продукти с висока добавена стойност, но и иновационни модели за управление на бизнеса и сътрудничества/партньорства между предприятията. Следва да се насърчава налагането на нова концепция за бизнес администрация, имаща за цел опростяване на организационните процеси, отстраняване на ненужната тежест, намаляване на разходите и оттам — увеличаване на ефикасността и растежа на МСП.

Клъстерите²⁶ и бизнес мрежите играят ключова роля за насърчаване на междусекторното сътрудничество и подпомагане на МСП по отношение на иновациите и растежа. През 2015 г. Комисията ще представи нова европейска стратегия за растеж на клъстерите, която ще постави по-стратегически акцент върху настоящите и новите инициативи, като позволи оползотворяване на възможностите на МСП в нововъзникващите сектори на промишлеността, насърчи междусекторното сътрудничество и предостави съобразена със специфичните нужди подкрепа за бизнеса. Комисията продължава:

- да подкрепя растежа на МСП в ЕС, по-специално в нововъзникващите сектори на промишлеността, във връзка с интелигентни стратегии за специализация в рамките на програмата „Хоризонт 2020“, която ще подпомага междурегионалното и междусекторното сътрудничество, както и иновационни проекти на МСП с подкрепата на клъстери, като до 2020 г. бъдат включени най-малко 3000 МСП;
- да създава и укрепва европейските стратегически партньорства между клъстери с цел оказване на подкрепа на устойчиви съюзи сред клъстерните организации в целия ЕС, да обединява компетентностите на различни клъстери и сектори и да разработва общи действия в подкрепа на сътрудничеството, интернационализацията и растежа на МСП в качеството на техни клиенти.

С оглед да подпомогне иновационния потенциал за растеж като част от европейската стратегия за растеж на клъстерите, Комисията предвижда следното:

- Да насърчава и подкрепя **иновационни модели за управление на бизнеса**, също и чрез инициативи, имащи за цел развитието на нови управленски умения за МСП.
- Да събира заедно лицата от клъстерите, отговорни за разработването на политики, в **Европейска платформа за политика на растеж на клъстерите през 2015 г.**, поставяща си за цел обмен на опит по отношение на политиките и съвместна работа за разработване на обща методология за политики в областта на клъстерите с оглед стимулиране на растежа чрез

²⁶ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/policy/clusters/index_en.htm.

консултантската подкрепа на Европейската обсерватория на клъстерите.

- Да започне диалог относно нововъзникващите сектори на промишлеността²⁷ през 2015 г. с общността на МСП и с професионалисти в областта на подкрепата за бизнеса и клъстерите относно начините за оптимално съобразяване на подкрепата за растеж с потребностите на МСП в нововъзникващите сектори на промишлеността, в това число чрез бизнес инкубатори, центрове за съвместна работа и „бизнес ускорители“.

4.5. Засилено развитие на уменията с оглед преодоляване недостига на квалифицирана работна ръка

Пречка за развитието на много МСП е недостигът на квалифицирани работници на пазара на труда. Безработицата е особено висока в някои държави членки, но проблемът е, че наличните умения не отговарят на изискванията в различни развиващи се сектори на промишлеността и че планирането на бъдещите потребности на МСП във връзка с уменията е на ниско равнище. Ето защо е необходимо обучението да се обвърже по-тясно с потребностите на пазара от умения.

Комисията се справя с недостига от квалифицирани работници и стажанти, пред които са изправени европейските занаятчийски предприятия и МСП, с редица инициативи, в това число съобразени със съответните сектори подходи за определяне на необходимите умения²⁸ в отговор на съществуващите несъответствия²⁹, като се подобрява имиджът на техническите професии и тяхната привлекателност за младите хора и се популяризират схемите за професионална подготовка чрез чиракуване³⁰. Клъстерните организации също следва да се имат предвид като координатори на регионално равнище за преодоляване на несъответствията при уменията в конкретния контекст, в който функционират техните МСП.

Предложения на Комисията:

- Започване на широко съгласувана инициатива, която обхваща измеренията,

²⁷ Нововъзникващите сектори на промишлеността могат да бъдат определени като създаване на напълно нова промишлена верига за създаване на стойност или радикално преустройство на съществуваща верига, задвижвано от революционни идеи (или съчетание от идеи), водещи до превръщането на тези идеи/възможности в нови продукти/услуги с по-висока добавена стойност.

²⁸ http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/sector-skills_en.htm.

²⁹ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=784&langId=bg>.

³⁰ http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/alliance_en.htm.

свързани със заетостта, образованието и предприятията, за **преодоляване на недостига на квалифицирана работна ръка**, например чрез насърчаване на

- схеми за обучение на квалифицирани работници с непосредственото участие на МСП от съответния сектор;
- прилагане на двойна система в областта на професионално обучение; и
- изграждането на по-добър имидж на квалифицираните занаяти и техническите работни места в МСП.

5. ПРЕДСТОЯЩИ СТЪПКИ

След приключването на обществената консултация Комисията ще анализира получените отговори и ще публикува доклад с обобщение на резултатите. Въз основа на резултатите от тази консултация Комисията ще направи предложение за нов SBA, който да бъде приет през първата половина на 2015 г.